

TRADITIO ET MODERNITAS

BIAŁOSTOCKI KWARTALNIK OŚWIATOWY

W NUMERZE

- **POD PATRONATEM PREZYDENTA**
- **PRAWO OŚWIATOWE**
- **SUKCESY UCZNIÓW BIAŁOSTOCKICH SZKÓŁ**
- **WAŻNE WYDARZENIA**
- **INWESTYCJE**
- **SŁAWNE POSTACIE ZWIĄZANE Z BIAŁYMSTOKIEM**
- **ZNANE, ALE CZY PAMIĘTANE?**
- **SPORTOWE SUKCESY UCZNIÓW I NAUCZYCIELI**
- **MURALE BIAŁOSTOCKICH SZKÓŁ**
- **WYBRANE WYDARZENIA**

Źródło: radio.bialystok.pl

Prezentujemy kolejny numer Białostockiego Kwartalnika Oświatowego „**Traditio et Modernitas**” – newsletteru Departamentu Edukacji Urzędu Miejskiego w Białymstoku.

W periodyku zebrano w formie krótkich artykułów informacje o najważniejszych wydarzeniach, akcjach i działaniach realizowanych w białostockich placówkach oświatowych. Publikowane są relacje z projektów edukacyjnych i nietuzinkowych rozwiązań w obszarze kształcenia. Stawiamy na promowanie sukcesów uczniów i nauczycieli białostockich szkół, informujemy o inwestycjach infrastrukturalnych w szkolnictwo, publikujemy artykuły o historii nauczania w naszym mieście.

Liczymy na zainteresowanie i przychylny odbiór kwartalnika, a także prosimy o czynny udział w tworzeniu newsletteru. Jeśli wdrażasz interesujący projekt, wprowadzasz innowację pedagogiczną, realizujesz ciekawą inicjatywę możesz przesłać relację/powiadomienie na adres e-mail: j.mantur@bce.edu.pl

Redakcja: Jerzy Mantur, Joanna Malinowska, Bożena Szewczul
Współpraca: Departament Edukacji UM w Białymstoku
Białostockie Centrum Edukacji
ul. Ciepła 32, 15-472 Białystok
e-mail: j.mantur@bce.edu.pl

3. Życzenia Prezydenta Miasta Białegostoku
4. Studiuw w Białymstoku. Studiuw w Podlaskiem
5. Miejska inauguracja nowego roku szkolnego 2025/2026
6. Stypendia dla uczniów i absolwentów
7. Miejski Dzień Przedszkolaka
8. Podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa / Priorytety Prezydenta Miasta Białegostoku na rok szkolny 2025/2026
9. Nowelizacja przepisów oświatowych
10. Kolejny sukces Białostockiego Chóru Żeńskiego przy III LO
10. Debata o zmianach w podstawie programowej
11. Julia Maksimowicz w gronie laureatów międzynarodowego konkursu
12. Kształcenie zawodowe w BOF
13. Bezpieczeństwo i zdrowie poza szkołą
14. Opieka nad dzieckiem z cukrzyc typy 1. w placówce oświatowej
15. Żółta kanapa, czyli rozmowy o dobrostanie i kondycji psychicznej
16. Działania Miejskiego Zespołu Wspomagania Dzieci z Deficytami w Rozwoju Mowy i Komunikacji Językowej
17. Program pilotażowy z zakresu doradztwa zawodowego 2025-2027
18. Nowy żłobek na ul. Kawaleryjskiej
19. Dr Irena Białówna - białostocka lekarka, społecznik, człowiek nadziei
20. Historia nadania patronatu SP 52
21. Problemy białostockich nauczycieli w konspiracji wojennej 1939-1941
22. Wicemistrz Polski w koszykówce 5x5
23. Mural - Henryk Sienkiewicz
- 24-25. Wybrane wydarzenia

Ważne telefony

Jeśli w funkcjonowaniu dziecka lub osób w rodzinie pojawiają się problemy wymagające wsparcia specjalistycznego, podajemy numery telefonów, gdzie można uzyskać pomoc.

Miejski Rzecznik Praw Ucznia

Mariusz Tarasiuk
Urząd Miejski w Białymstoku
Departament Edukacji, ul. Legionowa 7
tel. 85 869 63 44
e-mail: mtarasiuk@um.bialystok.pl

Rzecznik Praw Dziecka

ul. Chocimska 6, 00-791 Warszawa
telefon: (22) 583 66 00
Biuro jest czynne
od poniedziałku do piątku
w godzinach 08.15-16.15.
Adres poczty elektronicznej:
rpd@brpd.gov.pl

Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży

tel. 116 111
czynny całą dobę 7 dni w tygodniu

Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka

tel. 800 121 212
od poniedziałku do piątku od 8.15-20.00

Z okazji Dnia Edukacji Narodowej

*pragnę złożyć na ręce Dyrektorów, Nauczycieli, Wychowawców
i Pracowników Oświaty Miasta Białegostoku serdeczne podziękowania
za zaangażowanie, codzienną wytrwałą pracę i troskę o przyszłość młodych ludzi.
Edukacja jest fundamentem, na którym opiera się rozwój społeczeństwa.*

*To nie tylko przekazywanie wiedzy,
ale przede wszystkim budowanie wartości,
rozwijanie kreatywności, umiejętności krytycznego myślenia i współpracy.
Ten proces nie byłby możliwy bez zaangażowania i pasji wszystkich
osób pracujących w oświacie.*

*Życzę Państwu
aby każdy rok przynosił radość z osiągnięć podopiecznych,
żebyście Państwo mieli poczucie, że Wasza praca ma
nieocenione znaczenie dla przyszłości naszego miasta i kraju.*

*Z wyrazami szacunku
Prezydent Miasta Białegostoku*

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Tadeusz Truskolaski'.

„Studiuj w Białymstoku. Studiuj w Podlaskiem”

Białostoczanie i mieszkańcy województwa Podlaskiego mają wiedzę i znają wiodące uczelnie wyższe w stolicy województwa. Są to: Uniwersytet Medyczny, Politechnika Białostocka, Uniwersytet w Białymstoku. Każda z wymienionych szkół wyższych ma na koncie sukcesy w kształceniu przyszłych socjalistów w poszczególnych dziedzinach. Ale czy w innych regionach naszego kraju pozytywne aspekty białostockich uczelni są dostępne poznawczo maturzystom? Nie wiadomo.

Najnowsza inicjatywa władz województwa podlaskiego, prezydenta Miasta Białegostoku oraz wszystkich trzech Alma Mater ma na celu **dotarcie**

do jak największej liczby odbiorców, promocję oferty edukacyjnej uniwersytetów i politechniki, miasta Białegostoku oraz województwa podlaskiego.

W ramach akcji w podróż po Polsce od 3 września rozpocznie **nowoczesny, specjalnie oznakowany autobus**. Na pojeździe znalazły się symbole Białegostoku i województwa podlaskiego – charakterystyczne białostockie murale, żubr, ale też uśmiechnięte twarze studentów z białostockich uczelni. Pojazd zabierze przedstawicieli uniwersytetów

i politechniki na największe **Targi Edukacyjne Perspektywy**, w ramach których zostanie zorganizowany w 15 miastach Polski Salon Maturzystów Perspektywy 2025.

Aby wzmocnić przekaz powstanie kompleksowa oferta wszystkich uczelni wyższych, podkreślająca atrakcyjność miejsca studiowania, czyli Białegostoku a szerzej województwa podlaskiego. Nie zabraknie także wydarzeń lokalnych. Podczas Festiwalu „Dla Ciebie” na Kampusie Politechniki Białostockiej będzie można odwiedzić stoiska uczelniane i zapoznać się z ofertą edukacyjną.

Podsumowując – dobra promocja i odpowiedni PR pomogą rozwijać się i uczelniom i miastu, ale także całemu regionowi.

Miejska inauguracja nowego roku szkolnego 2025/2026

1 września rozpoczął się rok szkolny 2025/2026 dla 44 tys. białostockich uczniów. Najwięcej w szkołach podstawowych – ponad 25 tys. W szkołach średnich uczy się ponad 18,8 tys. uczniów. Uroczyste ceremonie miały miejsce we wszystkich placówkach.

Na ogólnym miejskim forum nowy rok szkolny powitano w VIII Liceum Ogólnokształcącym przy ul. Piastowskiej.

Głos zabrał m.in. prezydent Miasta Białegostoku Tadeusz Truskolaski. Złożył najlepsze życzenia z okazji nowego roku szkolnego białostockim

placówkom oświatowym – uczniom i uczennicom, nauczycielom, dyrektorom. Podkreślał znaczenie nowoczesnej edukacji, która pomoże odnaleźć się we współczesnym świecie.

Jak co roku, w uznaniu szczególnych osiągnięć, pilności i zaangażowania wyróżniono 105 uczniów i tyleż samo nauczycieli **Medalem „Diligentiae – za pilność”**

Stypendia dla uczniów i absolwentów

Promowanie i nagradzanie uczniów i absolwentów za wybitne osiągnięcia w nauce, innowacyjną myśl techniczną oraz twórczość artystyczną pomaga kształtować uniwersalne wartości, jak kreatywność, zaangażowanie i wytrwałość. Nagłaśnianie sukcesów jednych może zachęcić do działania innych, daje przykład, że warto się starać.

Mając powyższe założenia na uwadze prezydent Miasta Białegostoku przyznaje **stypendia naukowe** za wybitne osiągnięcia uczniom i absolwentom białostockich szkół.

Ponad 380 młodych osób zostało uhonorowanych podczas uroczystości w Zespole Szkół Elektrycznych. Przyznane wsparcie finansowe wyniosło łącznie 787 700 zł.

Za wyniki i osiągnięcia w nauce stypendia przyznano 121 osobom. Wśród nich jest 22 uczniów szkół podstawowych i 60 osób ze szkół ponadpodstawowych (w tym 39 absolwentów).

Stypendia za innowacyjną myśl techniczną otrzymały 53 osoby. Przyznawane są uczniom szkół ponadpodstawowych i studentom.

Natomiast w **dziedzinie twórczości artystycznej** otrzymało je 213 osób.

Miejski Dzień Przedszkolaka

“Aktywnie, zdrowo, tanecznie - baw się z nami koniecznie!”

Jak w każdym roku przedszkolaki, ich nauczycielki i samorządowe władze miasta hucznie świętowali **Dzień Przedszkolaka**. 19 września wszyscy spotkali się w Chorten Arenie. Zabawom, śpiewom i radości nie było końca.

Dzień Przedszkolaka został **ustanowiony przez Sejm w 2013 roku**, dla podkreślenia i propagowania idei jak najwcześniejszego wychowania instytucjonalnego oraz znaczenia systemowego nauczania od najmłodszych lat. W Białymstoku impreza na stadionie weszła na stałe do kalendarza ważnych wydarzeń.

W tym roku ze strony placówek wychowania przedszkolnego organizatorami były Przedszkola Samorządowe nr 2, 7, 22, 23, 31, 56, 80. Uroczystość rozpoczęto wspólnym odśpiewaniem Hymnu Przedszkolaka, a cześć artystyczną zaprezentowały dzieci z Przedszkoli Samorządowych nr 2 i 31.

Prezydent Białegostoku Tadeusz Truskolaski wręczył drobne upominki, a w wystąpieniu podkreślił starania władz samorządowych, aby każdy białostocki przedszkolak miał przestrzeń do zabawy, nauki i rozwoju. Przedszkolakom i nauczycielkom przedszkola życzył radości w każdym dniu!

Było aktywnie, zdrowo i tanecznie, ponieważ uczestnicy wzięli udział w zabawach ze śpiewem, tańczyli do muzyki, ale też ćwiczyli i uczyli się pierwszej pomocy.

spis treści

Źródło: zdjęcie ze strony bialystok.pl

Podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2025/2026

1. Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez rozwijanie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.
2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej - kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych.
3. Promocja zdrowego trybu życia w szkole - kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych. Wspieranie aktywności fizycznej uczniów.
4. Profilaktyka przemocy rówieśniczej. Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych.
5. Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci. Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli nowoczesnych technologii, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji oraz korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
6. Promocja kształcenia zawodowego w szkołach podstawowych oraz w środowisku pracodawców. Wzmocnienie roli doradztwa zawodowego.
7. Rozwijanie zainteresowania kulturą i językiem polskim wśród Polonii. Nauczanie języka polskiego w środowiskach polonijnych.
8. Wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia poprzez promowanie oceniania kształtującego i metod aktywizujących w dydaktyce.

Priorytety Prezydenta Miasta Białegostoku na rok szkolny 2025/2026

1. Rozwijanie systemu wsparcia psychologicznego, w tym działania profilaktyczne przeciw przemocy rówieśniczej i uzależnieniom.
2. Wzmocnienie kształcenia zawodowego i doradztwa zawodowego, w tym poprzez zacieśnianie współpracy ze środowiskiem pracodawców i instytucjami rynku pracy.
3. Rozwijanie kompetencji dyrektorów jako liderów dialogu, współpracy i partycypacji społecznej w jednostkach oświatowych.

Nowelizacja przepisów oświatowych

W dniu **25 lipca 2025** roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął dwie ustawy o zmianie Karty Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw. Stanowią one **tzw. dużą nowelizację ustawy Karta Nauczyciela**.

Celem ustaw, jak wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy, jest podniesienie prestiżu zawodu nauczyciela przez zapewnienie nauczycielom korzystniejszych niż obecnie rozwiązań zawartych w pragmatyce zawodowej nauczycieli, w szczególności w zakresie wynagradzania, czasu pracy i ochrony stosunku pracy. Ponadto zachodzi potrzeba doprecyzowania niektórych przepisów pragmatyki zawodowej w celu wyeliminowania przypadków ich niewłaściwego stosowania.

Podstawę prawną do niniejszego opracowania stanowią:

- **Ustawa z dnia 25 lipca 2025 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2025 poz. 1160),** - <https://dziennikustaw.gov.pl/D2025000116001.pdf>
- **Ustawa z dnia 25 lipca 2025 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela (Dz.U. 2025 poz. 1189).** - <https://dziennikustaw.gov.pl/D2025000118901.pdf>

Zaprezentowane poniżej zmiany w przepisach wprowadzone zostały odpowiednio: od 1 września 2025 roku, 1 stycznia 2026 roku oraz od 1 września 2026 roku. Rozwiązanie takie podyktowane jest zarówno organizacją pracy szkół i placówek jak i tzw. rokiem budżetowym.

1. Likwidacja godzin „czarnkowych”,

Nowelizacja ustawy Karta nauczyciela likwiduje od 1 września 2025 r. godziny dostępności nauczycieli.

2. Możliwość zatrudniania specjalistów w placówkach niepublicznych na umowach cywilno- prawnych oraz na kontraktach.

Zgodnie z nowelą, od 1 września 2025 r. do 31 sierpnia 2027 r. będzie można powierzać im zadania dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej w wymiarze nie wyższym niż dziewięć godzin tygodniowo (a nie jak dotąd nie wyższym niż cztery godziny) na podstawie innej niż umowa o pracę. Chodzi m.in. o umowę-zlecenie czy umowę B2B (umowa z osobą, która prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą).

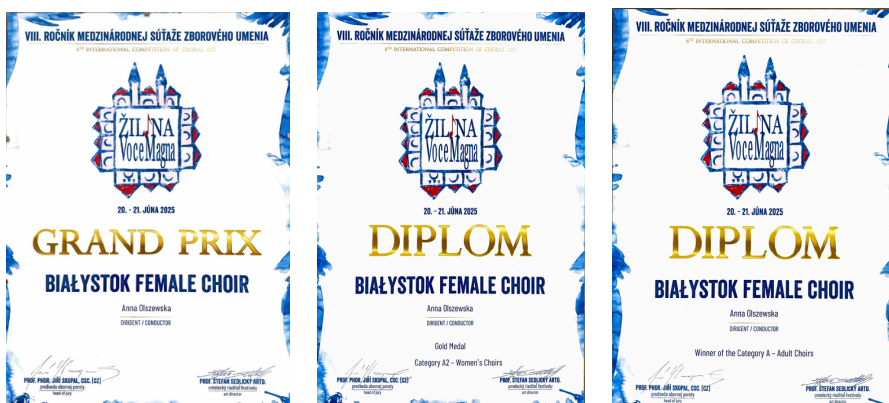
SUKCESY UCZNIÓW I NAUCZYCIELI BIAŁOSTOCKICH SZKÓŁ

Kolejny sukces Białostockiego Chóru Żeńskiego przy III LO

Białostockie chórzystki od lat są w czołówce najlepszych zespołów w regionie, a ich wykonania obsypano wieloma nagrodami. Do najważniejszych należy m.in. Grand Prix najważniejszego konkursu chóralnego w Polsce – **Grand Prix Polskiej Chóralistyki im. Stefana Stuligrosza w Poznaniu**.

Natomiast 20 i 21 czerwca 2025 roku chór wystąpił w Słowacji w ramach **International Choral Art. Festiwal**. Przeglądania odbywały się w sali Filharmonii w Żilinie. Kategoria, w której występowały śpiewaczki nosi nazwę „A2 chóry dorosłe żeńskie”.

Prezentacja zachwyciła jury, co przełożyło się na następujące uhonorowania: **Grand Prix Festiwalu, Złoty Dyplom w kategorii A2 chóry dorosłe żeńskie, zwycięstwo w kat A – chóry dorosłe**.

Członkinie zespołu z zadowoleniem i dumą wypowiadały się o mijającym sezonie artystycznym.

SUKCESY UCZNIÓW I NAUCZYCIELI BIAŁOSTOCKICH SZKÓŁ

Julia Maksimowicz i jej wynalazek „Terapieź” w gronie laureatów międzynarodowego konkursu.

Julia Maksimowicz jest uczennicą II Liceum Ogólnokształcącego im. Anny z Sapiehów Jabłonowskiej i młodą białostocką naukowczynią. W jednym z poprzednich numerów białostockiego Kwartalnika oświatowego ukazał się wywiad z Julią. Przyczynkiem do rozmowy była wygrana w ogólnopolskim konkursie Explory 2024 i możliwość reprezentowania Polski na **Międzynarodowych Targach Nauki i Inżynierii w USA**.

Tak też się stało - Julia stanęła do zmagania w wyżej wymienionym konkursie, w którym udział brało 2000 uczniów z kilkudziesięciu krajów świata. **Projekt „Terapieź” w kategorii Biomedical Engineering** konkurował z niemal stoma projektami realizowanymi przez młodzież m.in. ze Stanów Zjednoczonych, Zimbabwe, Irlandii, Brazylii czy Wietnamu. Pomysł i idea stojąca za realizacją wynalazku zyskała uznanie i białostoczanka wraca jako **laureatka 3. miejsca** wśród młodych innowatorów.

Wspomnieć należy o samym projekcie – urządzeniu „Terapieź”. Powstał pod naukowym patronatem Dziekana Wydziału Elektrycznego Politechniki Białostockiej dr hab. inż. Bogusława Butryło. Jest niewielkim przenośnym systemem, który za pomocą modułu piezoelektrycznego odzyskuje energię z ruchu i przekształca ją w energię elektryczną. Wytworzona energia stymuluje skórę w okolicach rany, co w konsekwencji powoduje przyspieszenie procesu gojenia ran.

Kształcenie zawodowe w Białostockim Obszarze Funkcjonalnym

Fundusze europejskie wsparciem dla kształcenia zawodowego.

Przedsięwzięcie edukacyjne w formie projektu p.t. „**Kształcenie zawodowe na potrzeby Gospodarki 4.0 i Gospodarki Obiegu Zamkniętego**” jest przełomowym projektem edukacyjnym realizowanym w ramach Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego.

Program ma na celu **rozwój kompetencji zawodowych** młodzieży nauczycieli i uczniów, dostosowując formy, metody i treści nauki i pracy do zmieniającego się rynku pracy oraz potrzeb edukacyjnych młodych ludzi.

21 placówek działających na terenie BOF będzie miało szansę na poprawę efektywności i atrakcyjności kształcenia zawodowego, a 2 tys. uczniów i uczennic, 120 nauczycieli i nauczycielek zyska dostęp do szkoleń, stażów, nowych laboratoriów.

Kluczowym elementem jest **utworzenie 5 nowoczesnych laboratoriów** pokazowych w szkołach ponadpodstawowych realizujących kształcenie zawodowe.

Całkowita wartości projektu to blisko 42 mln zł, z czego dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego to 35,6 mln i 2.09 mln zł z Budżetu Państwa.

Konferencja w V Liceum Ogólnokształcącym im. Jana III Sobieskiego.

17 września młodzież z V Liceum Ogólnokształcącego w Białymstoku miała okazję wziąć udział w konferencji zorganizowanej m.in. pod patronatem Prezydenta Miasta Białegostoku pt. **„Bezpieczeństwo i zdrowie poza szkołą: wyzwania, zagrożenia i odpowiedzialność młodzieży”**.

Spotkanie zorganizowało V Liceum Ogólnokształcące we współpracy z SP ZOZ MSWiA w Białymstoku im. Mariana Zyndrama – Kościatkowskiego oraz Wydziałem Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMB.

Prelegenci zwrócili uwagę na konieczność posiadania wiedzy, żeby móc świadomie reagować na zagrożenia oraz odpowiedzialność osobistą każdego młodego człowieka za indywidualne bezpieczeństwo.

Zebrani wysłuchali prelekcji ekspertów z różnych dziedzin m. in.: medycyny, sportu, diagnostyki laboratoryjnej, służ mundurowych, nowych technologii i zarządzania kryzysowego. Tematyka wystąpień dotyczyła m.in.: bezpieczeństwa w kontekście aktualnej sytuacji międzynarodowej, zasad unikania urazów i oparzeń słonecznych, reagowania w razie pożaru i innych zagrożeń, przygotowania do badań laboratoryjnych.

„Opieka nad dzieckiem z cukrzycą typu 1. w placówce oświatowej”

Szkoła to miejsce **włączające wszystkich uczniów w proces edukacyjny**. Jednakże niektórzy z podopiecznych wymagają szczególnej opieki i wsparcia. Aby działać zgodnie z potrzebami i wymaganiami, jakie stawia przed nauczycielami edukacja włączająca, należy posiadać wiedzę o właściwych rozwiązaniach w tym kontekście.

Takie m.in. cele realizowała konferencja zorganizowana przez Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego w Białymstoku we współpracy z Departamentem Edukacji Miasta Białystok, a poruszająca **temat funkcjonowania uczniów i uczennic z cukrzycą typu 1. w placówkach oświatowych**.

Szkolenie dla dyrektorów i nauczycieli białostockich szkół poprowadziła pani Katarzyna Bienas z Podlaskiej Grupy Wsparcia – Fundacja dla Dzieci i Dorosłych z Cukrzycą.

Zgromadzeni bezpośrednio od ekspertki dowiedzieli się jak postępować w codziennej szkolnej rzeczywistości z uczennicami i uczniami chorymi na cukrzycę typu 1. Pomoc dziecku jest możliwa tylko wtedy, gdy rozumiemy i jesteśmy przeszkoleni w temacie choroby.

„Żółta Kanapa, czyli rozmowy o dobrostanie i kondycji psychicznej”.

Projekt wspierający zdrowie psychiczne białostoczan i białostoczanek.

7 września w pięknym otoczeniu przyrody, na terenie Różanki w Parku Planty, zainaugurowano kolejną edycję akcji profilaktycznej współorganizowanej przez Miasto Białystok pt. **„Żółta Kanapa, czyli rozmowy o dobrostanie i kondycji psychicznej”**. Za pomysłem i ideą zadbania o zdrowie psychiczne białostoczan i białostoczanek stoi Białostocka Rada Kobiet. Projekt powstaje we współpracy z wieloma lokalnymi instytucjami i organizacjami m.in. NFZ Oddział Białystok, UM w Białymstoku, USK w Białymstoku i innymi.

Głównym tematem omawianym podczas spotkań, prelekcji i wywiadów w tej edycji jest **rozumienie znaczenia stresu w codziennym życiu**, jego dobrych i trudniejszych stron. Problem nośny i powszechny, nie zawsze rozumiany w szerokim kontekście funkcjonowania jednostki i społeczeństwa.

Edukacja to pierwszy stopień do zrozumienia złożonego funkcjonowania ludzi, tak więc podczas spotkań na Żółtej Kanapie można: opowiedzieć o sobie, uzyskać odpowiedzi na pytania, w ogólnej refleksji przyjrzeć się własnemu stresowi i jego znaczeniu dla mnie, jako jednostki.

Pierwsza edycja kampanii odbyła się w ubiegłym roku i obejmowała m.in. podcasty, spotkania i warsztaty. Została wyróżniona prestiżową nagrodą Podlaska Marka. Korzystając z dobrych wzorów podobnie będzie w tym roku – **spotkania, podcasty, rozmowy i odpowiedzi na pytania.**

Działania Miejskiego Zespołu Wspomagania Dzieci z Deficytami w Rozwoju Mowy i Komunikacji Językowej

Etap pierwszy pracy zespołu to spotkania z dyrektorami przedszkoli i szkół podstawowych, w których funkcjonują oddziały przedszkolne dla 3 i 4 - latków w sprawie organizacji wstępnych badań przesiewowych dzieci w roku szkolnym 2024/2025.

W dalszej kolejności przygotowano pakiety obrazkowe do wydruku dla nauczycieli i logopedów w przedszkolach dotyczące komunikacji alternatywnej i wspomagające oraz zabaw oddechowo - artykulacyjnych dla przedszkolaków.

Podsumowaniem działalności zespołu było przygotowanie i przesłanie do przedszkoli pakietu narzędzi i ilustracji do przeprowadzenia wstępnych badań przesiewowych dla 4-latków.

Poniższy opis stanowi zestawienie wyników uzyskanych na podstawie przesłanych przez szkoły i przedszkola wypełnionych formularzy po wstępnych badaniach przesiewowych realizowanych w okresie od czerwca do sierpnia 2025 roku. W badaniu wzięło udział 21 placówek – przedszkoli, zespołów przedszkoli lub zespołów-szkolno przedszkolnych miasta Białegostoku spośród 55 zaproszonych do badania.

Uzyskane odpowiedzi wg układu kwestionariusza:

1. Liczba dzieci objętych wstępnym badaniem przesiewowym.

Z informacji przesłanych przez placówki objęte wstępnym badaniem przesiewowym wynika, że diagnozą objęto 703 dzieci w przedszkolach oraz oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych miasta Białegostoku. Łącznie przebadano 333 dziewczynek, 370 chłopców.

2. Liczba dzieci, które nie wzięły udziału w badaniu z uwagi na niską frekwencję spowodowaną chorobą bądź innymi okolicznościami.

84 dzieci nie wzięło udziału w badaniu z uwagi na niską frekwencję spowodowaną chorobą lub innymi okolicznościami.

[czytaj dalej...](#)

Program pilotażowy z zakresu doradztwa zawodowego 2025-2027

Białostockie Centrum Edukacji we współpracy z firmą Kapitał Kariery sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu reprezentowaną przez dr Henryka Jarosiewicza, rozpoczęło realizację projektu pt. **„Ocena stanu przygotowania młodzieży szkół podstawowych do wyboru szkoły i zawodu za pomocą Testu Skłonności zawodowych BBT- PL”**. Projekt realizowany jest w ramach działań Miejskiego Zespołu Doradztwa Zawodowego koordynowanego przez Departament Edukacji UM w Białymstoku. W projekcie uczestniczy 15 szkół podstawowych miasta Białegostoku.

Celem Projektu jest **ocena stanu przygotowania młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych do wyboru szkoły i zawodu** za pomocą Testu Skłonności zawodowych BBT-PL oraz wsparcie uczniów w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych.

Zakres Projektu obejmuje:

- a) Badanie grupowe w klasach 7. szkół podstawowych.
- b) Analizę grup i wyłonienie kotwic rozwojowych.
- c) Konsultacje z młodzieżą i rodzicami.
- d) Badanie kontrolne w klasie 1 szkoły średniej.

W pierwszym etapie działań przebadanych testem skłonności zawodowych zostało około 900 uczniów klas siódmych z 15 szkół podstawowych.

Narzędziem badawczym jest **obrazkowy Test Achtnicha**. Test Achtnicha jest to narzędzie do diagnozy skłonności zawodowych. Może być stosowane od 13 roku życia. Jest to badanie atrakcyjne dla młodzieży, gdyż materiałem testowym są fotografie stanowisk pracy, nie zaś pytania testowe (Achtnich, 2010; Achtnich, 2014).

Termin „skłonność zawodowa” określa preferowaną przez daną osobę relację ze środowiskiem zawodowym. Skłonności wpływają na wybory zawodowe: na wybór szkoły, a następnie miejsca pracy. W konsekwencji zaś są czynnikiem, który uwarunkowuje karierę zawodową. Preferowane skłonności określają typową dla danej osoby aktywność oraz kompetencje zawodowe (Jarosiewicz, 2017).

Wsparcie w opiece nad najmłodszymi – nowy żłobek na ul. Kawaleryjskiej

Spadek dzietności w społeczeństwach dobrobytu jest faktem, dlatego wsparcie systemowe w opiece nad najmłodszymi, może się przełożyć na odwrócenie niekorzystnego trendu.

Odpowiadając na społeczne potrzeby w opiece nad najmłodszymi, Miasto Białystok zaplanowało **budowę nowego miejskiego żłobka** przy ul. Kawaleryjskiej 38. Placówka będzie jedną z największych tego rodzaju w mieście. Projektowana infrastruktura spełniała najwyższe standardy. W ramach budowy zaplanowano **10 oddziałów dla 240 dzieci**. Obecnie powstaje trzecie piętro budynku. W ramach kubatury znajdzie się również pomieszczenie ukrycia kat. II.

Wartość robót to prawie 18 mln zł, z czego 17 mln dofinansowania pozyskano z rządowego programu „Aktywny maluch 2022 – 2029”, a także dodatkowe wsparcie finansowe na poprawę warunków zagospodarowania wód opadowych ze środków europejskich w ramach projektu „Rozbudowa zrównoważonego systemu gospodarowania wodami opadowymi w Białymstoku”

Dr Irena Białówna (1900 – 1981)

– białostocka lekarka, społecznik, człowiek nadziei

Urodziła się w Carycynie, w głębi Rosji, gdzie jej rodzice znaleźli się z powodów zarobkowych. Studia medyczne rozpoczęła w Woroneżu, a ukończyła w Polsce na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego.

Po otrzymaniu dyplomu związała się z Białymstokiem, gdzie mieszkała i pracowała. Troska o zdrowie dzieci i matek stała się głównym celem jej działalności zawodowej i pracy społecznej. Być może inspiracją była matka Kazimiera, która podczas I wojny światowej zorganizowała ochronkę i szkołę dla polskich dzieci uchodźców ewakuowanych z kraju.

Podczas II wojny światowej działała w polskim ruchu oporu - pseudonim konspiracyjny „Bronka”. Jej dom był jedną z kwater noclegowych szefa sztabu Obszaru ppłk. Mariana Dorotycz - Malewicza. Jednocześnie pracowała w Oddziale białostockiego PCK i w szpitalach dziecięcych. Wyróżniała się troską o chorych, głęboką wiedzą lekarską, pracowitością i obowiązkowością, czym zyskała sympatię i uznanie pacjentów oraz przełożonych i pracowników.

12 marca 1942 roku została aresztowana, a 26 kwietnia 1943 roku znalazła się w obozie Oświęcim - Brzezinka. Cytat ze wspomnień więźniarki Janiny Komendy ”.....w maju 1943 roku przydzielono do naszego bloku dr Irenę Białównę z Białegostoku o ujmującym podejściu do chorych, bardzo miłej powierzchowności, zawsze pogodną i zrównoważoną...”. Szczególną opieką dr Białówna otaczała obozowe dzieci. Organizowała w trudnych warunkach obozowych ozdabianie choinki. Była nadzieją i pamięcią lepszych dni.

25 września 1945 roku zakończyła się wojenna gehenna dr Białówny - wróciła do Białegostoku. Od października 1945 roku pracowała w Kuratorium Oświaty jako wizytator higieny szkolnej. Od końca 1952 roku została ordynatorem nowopowstałego oddziału dziecięcego Wojewódzkiego Szpitala im. J. Śniadeckiego. Jej zasługą jest powstanie w 1958 roku domu dla małego dziecka i utworzenie ośrodka szkoleniowego pediatrii społecznej i położnictwa.

W 1979 roku przeszła na emeryturę. Pogorszył się stan zdrowia, zrujnowany wojennymi przeżyciami, ale do końca życia służyła wiedzą i doświadczeniem osobom potrzebującym pomocy. Zmarła w 7 lutego 1982 roku i spoczywa w rodzinnym grobie na Cmentarzu Farnym.

Przypis: Komenda Janina: Lager Brzezinka. Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza; Warszawa 1985

Historia nadania patronatu i działalności Szkoły Podstawowej Nr 52 im. dr I. Białówny w związku z osobą patronki placówki

Rozmowa z panią **Agnieszka Sajewską** wicedyrektor Szkoły Podstawowej Nr 52 im. dr I. Białówny w Białymstoku, panią **Iwoną Romańczuk** nauczycielką bibliotekarką, panią **Joanną Błaszko** nauczycielką języka polskiego .

Wywiad przeprowadziła **Bożena Szewczul** nauczycielka konsultantka Pracowni Badań Analiz i Strategii Rozwoju Edukacji przy Białostockim Centrum Edukacji.

Bożena Szewczul – Na początek pytanie o źródła pomysłu na wybranie dr Ireny Białówny na patronkę szkoły.

Agnieszka Sajewska - Pomysł na nadanie imienia szkole pojawił się około 2011 roku. Społeczność szkoły rozpatrywała różne kandydatury osób zasłużonych dla naszej Ojczyzny. Uczestniczyły w tym wszystkie statutowe organy naszej szkoły. Po zapoznaniu się z wyłonionymi kandydatami nastąpiło głosowanie nad wyborem naszego patrona. Zarówno wśród Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego najwięcej głosów zdobyła kandydatura dr Ireny Białówny. W szkole rozpoczęto gromadzić dokumentację związaną z życiem i działalnością naszej przyszłej patronki.

Następnie Pani Dyrektor Anna Rogowska wystąpiła z wnioskiem do Rady Miasta o nadanie naszej szkole imienia dr Ireny Białówny. Rada Miasta Białegostoku podjęła uchwałę o nadaniu zarówno Publicznemu Gimnazjum Nr 31 jak i Szkole Podstawowej Nr 52 imienia dr Ireny Białówny, gdyż wówczas stanowiły Zespół Szkół Nr 4 w Białymstoku.

B. Sz. – Czyli rok 2011 to początek drogi do nadania imienia szkole, a finał?

A.S. – Dnia 5 czerwca 2012 roku odbyła się w naszej szkole wielka uroczystość nadania imienia dr Ireny Białówny, poświęcenia sztandaru oraz oddania do użytku nowego bloku sportowego wraz z kompleksem ...

Problemy białostockich nauczycieli w konspiracji wojennej 1939 - 1941

Jan Dworakowski

Przygotowania białostockich szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 1939/1940 we wrześniu zostały przerwane agresją niemiecką na państwo polskie. W dniu 1 września 1939 r. bez wypowiedzenia wojny w godzinach rannych rozpoczęto uderzenie na ziemie polskie na lądzie, morzu i w powietrzu. Skoncentrowany atak na Polskę od pierwszych dni był tragiczny dla narodu polskiego.

Na obszary województwa wojska hitlerowskie wtargnęły z północy z Prus Wschodnich. Nastąpiło uderzenie 3 Armii oraz XIX Korpusu pancernego z 4 Armii, sforsowano dorzecze Narwi i zajęto obszary północno-wschodnie. Polskie plany strategiczne zakładały w tym regionie obronę na linii ciągnącej się od Puszczy Augustowskiej wzdłuż rzek: Biebrza, Narew, Bugo – Narew i Wisła aż po ujście Brdy. Bohaterska obrona wojsk polskich, próby przejścia do działań zaczepnych i rozpoznawczych nie przyniosły skutecznego oporu. W okresie 7 - 8 września 1939 r. Grupa Operacyjna „Wyszków” z Armii Modlin wycofała się na lewy brzeg Bugu. Na Samodzielną Grupę Operacyjną „Narew” 7 września 1939 r. uderzyły główne siły XIX Korpusu Pancernego. Bohaterska obrona Odcinka „Wizna”, obszarów nadnarwiańskich przez polskich żołnierzy wykorzystujących dogodne dla obrony warunki terenowe – to przykłady bohaterskich walk polskich formacji wojskowych.

W połowie września 1939 r. województwo białostockie zajęły wojska niemieckie. W dniu 15 września 1939 r. wojska niemieckie brygady fortecznej „Lotzen” zajęły Białystok.

W białostockim gimnazjum męskim im. Króla Zygmunta Augusta rok szkolny 1939/40 rozpoczął ks. Dyrektor dr Stanisław Hałko w dniu 1 września 1939 r. W końcu sierpnia 1939 r. wrócił z wakacji do gimnazjalnego gmachu, gdzie miał swoje mieszkanie, odnowiony gabinet dyrektorski i cały gmach szkolny po remoncie. Dyrekcja, nauczyciele i uczniowie rozpoczęli naukę wraz z wybuchem II wojny światowej.

Wicemistrz Polski szkół podstawowych w koszykówce 5x5

Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 9 im. 49 Pułku Piechoty w Białymstoku w Finałach Igrzysk Dzieci w Koszykówce 5x5 wywalczyli tytuł **Wicemistrza Polski**.

Koszykówka 5x5 to termin, który oznacza osiągnięcie przez jednego zawodnika w jednym meczu co najmniej pięciu statystyk w pięciu różnych kategoriach pozytywnych. Te kategorie to: punkty, zbiórki, asysty, bloki i przechwyty. Oznacza to, że zawodnik musi zdobyć co najmniej 5 punktów, 5 zbiórek, 5 asyst, 5 bloków i 5 przechwyty podczas jednego spotkania. Współzawodnictwo wymaga wszechstronności zawodników, którzy mogą skutecznie punktować, zbierać, asystować, blokować rzuty i przejmować piłki przeciwnika. Gratulacje drużynie i trenerowi Krzysztofowi Kalinowskiemu.

Henryk Sienkiewicz

Mural na ścianie budynku

Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Białymstoku

Mural z wizerunkiem Henryka Sienkiewicza pojawił się na ścianie Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica z Oddziałami Integracyjnymi przy ul. H. Sienkiewicza w okrągłą 170 rocznicę urodzin i 100. rocznicę śmierci noblisty.

Autorem projektu jest znany twórca street artu Dominik Rutkowski, którego korzenie sięgają Białegostoku. Dzieła tego artysty możemy zobaczyć w wielu krajach Europy np. w Wiedniu, a także w innych polskich miastach - w Poznaniu, Ełku, Gliwicach.

Henryk Sienkiewicz choć nie jest patronem szkoły to z pewnością jest wzorem dla młodzieży ze względu na swoje patriotyczne pisarstwo, które pokrzepiało naród i budowało poczucie wspólnoty w trudnych czasach zaborów, jak również ze względu na jego zaangażowanie społeczne i filantropijne, podróże oraz wytrwałość w pracy twórczej.

Najwybitniejszymi dziełami Henryka Sienkiewicza są przede wszystkim jego powieści historyczne, które przyniosły mu międzynarodową sławę i Nagrodę Nobla. Do kluczowych utworów należą: Trylogia (składająca się z Ogniem i mieczem, Potopu i Pana Wołodyjowskiego), powieść Quo Vadis oraz Krzyżacy. Poza tymi dziełami, ważne są również powieść przygodowa dla młodzieży W pustyni i w puszczy oraz nowele, takie jak Janko Muzykant.

Budżet Obywatelski

Od **24 września do 7 października** odbędzie się głosowanie na projekty zakwalifikowane w 13.edycji Budżetu Obywatelskiego.

Spośród 81 projektów 24 to tzw. **projekty szkolne** obejmujące część miasta zlokalizowaną na terenie jednostek oświatowych, na które przeznaczono łącznie 18 266 222 zł

Dotyczą przede wszystkim:

- zagospodarowania terenów przyszkolnych,
- modernizacji wnętrz szkolnych
- budowy obiektów sportowych
- organizacji zajęć warsztatowych
- poprawy bezpieczeństwa

[czytaj dalej...](#)

Zdrowie i sport na pierwszym miejscu!

W **Zespole Szkół Rolniczych** w Białymstoku powstało **nowe pomieszczenie do fizjoterapii**. Pomysł wyszedł od radnej miasta Katarzyny Kisielewskiej – Martyniuk. Młodzi sportowcy będą mogli trenować, ale też z pomocą specjalistów regenerować i wzmacniać mięśnie i wyrabiać właściwe nawyki w związku z tą aktywnością. W szkole trenują zawodnicy z różnych klubów sportowych, gabinet fizjoterapeutyczny będzie dostępny również dla nich.

Tydzień Przeciwdziałania Przemocy Równieśniczej i Tydzień Budowania Relacji

Pani Barbara Nowacka Ministra Edukacji w liście do dyrektorów placówek oświatowych zaprosiła do udziału w **Tygodniu Przeciwdziałania Przemocy Równieśniczej i Tygodniu Budowania Relacji**.

Wyjaśniła w nim, jaki cel przyświeca akcji: „Chcemy, aby każde dziecko wiedziało, że nie musi godzić się na ośmieszanie, wykluczanie czy przemoc, a po pomoc można sięgać bez wstydu i strachu”.

Zintegrowane działania w tym zakresie placówki oświatowe mają podjąć **w dniach 29 września – 3 października 2025 r.** Partnerem działań jest Instytut Badań Edukacyjnych Ośrodka Rozwoju Edukacji, NASK i organizacje pozarządowe.

Przygotowane zostały pakiety materiałów edukacyjnych związane z tematem przemocy równieśniczej i budowaniem relacji. Do wykorzystania przekazano scenariusze zajęć, pomoce dydaktyczne dotyczące działań profilaktycznych.

Potrzeba systemowych i spójnych działań jest konieczna, ponieważ badania wskazują na nasilający się problem przemocy równieśniczej w placówkach oświatowych i poza nimi. Zjawisko przybiera różne formy: hejtu w internecie, wyśmiewania, wykluczania, przemocy fizycznej, po szantaże i „szon patrole”

Kompleks rekreacyjno – sportowy na Zawadach

Ośrodek Sportowy Zawady będzie wyjątkowym miejscem na mapie Białegostoku, ponieważ to tam będzie można zagrać w.... padla. Miasto Białystok od dawna rozwija infrastrukturę sportową, dostępną na wszystkich mieszkańców. Z czas pojawi się oferta edukacyjna, z której będą mogli skorzystać m.in. szkoły.